

अनमोल प्रतिष्ठान, अहमदनगर संस्थेस कायमस्वरूपी रद्द करण्यात आलेली “कै. विठोबाजी आमले आदिवासी शिक्षण संस्था, ब्रम्हपुरी, जि. चंद्रपूर संचलित पळसगड, ता. कुरखेडा, जि. गडचिरोली ” ही प्राथमिक, माध्यमिक (इ. १ ली ते इ. १० वी) आश्रमशाळा हस्तांतरीत व स्थलांतरीत करुन मौजे लोहारवाडी (घोडेगाव), ता. नेवासा, जि. अहमदनगर येथे चालविण्यास मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: अआशा-२०२३/प्र.क्र.२२३/का-११
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक:- ०३ जानेवारी, २०२४

- १) आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.अआशा.२०१९/प्र.क्र.१०२/का.११, दि. ११.०६.२०१९.
- २) आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्र. अआशा-२०२३/प्र.क्र.७१/का.११, दि.२३/०८/२०२३
- ३) आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांचे आदेश क्र. अनुआशा.२०२३/प्र.क्र.७७/६४२८ दिनांक १५.०९.२०२३
- ४) सचिव, अनमोल प्रतिष्ठान, अहमदनगर यांचे दिनांक १९.१०.२०२३ रोजीचे पत्र.
- ५) आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांचे पत्र क्र. अनुआशा २०२३/प्र.क्र.७४/ का-०७(२)/७७०९, दिनांक २०.११.२०२३

प्रस्तावना

सचिव, अनमोल प्रतिष्ठान (महाराष्ट्र), अहमदनगर यांनी दिनांक २५.१०.२०२३ च्या पत्रान्वये प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, राजूर यांचेकडे अनमोल प्रतिष्ठान (महाराष्ट्र), अहमदनगर या संस्थेस मौजे लोहारवाडी (घोडेगांव), ता. नेवासा, जि. अहमदनगर येथे राज्यातील बंद पडलेली अनुदानित आश्रमशाळा हस्तांतर व स्थलांतर करुन चालविण्यास देण्याबाबतचा प्रस्ताव सादर केला होता. सदर प्राप्त प्रस्ताव प्रकल्प अधिकारी, ए.आ.वि.प्र., राजूर यांनी दिनांक ०७.११.२०२३ रोजीच्या पत्रान्वये अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांना सादर केला. तसेच अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांनी सदरचा प्रस्ताव दिनांक १६.११.२०२३ रोजीच्या पत्रान्वये आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांना सादर केला होता.

नेवासा या तालुक्यात व लगतच्या तालुक्यात आदिवासी विकास विभागाची शासकीय व अनुदानित आश्रमशाळा कार्यरत नाही. सन २०११ च्या जनगणनेनुसार नेवास तालुक्याची एकूण लोकसंख्या ३,५७,८२९ इतकी असून त्यापैकी संस्थेच्या प्रस्तावित आश्रमशाळेच्या गावाच्या व तालुक्याच्या ठिकाणची आदिवासी लोकसंख्या १८,८९४ इतकी आहे. या परीसरामध्ये अनुसूचित जमातीच्या पारधी-भिळ समाजातील विद्यार्थ्यांची संख्या अधिक प्रमाणात आहे. या विद्यार्थ्यांना शिक्षणाच्या प्रवाहात आणणे यासाठी तेथे निवासी आश्रमशाळा सुरु करणे आवश्यक आहे. तसेच नेवासा तालुक्यामध्ये आश्रमशाळा सुरु करण्यास शिफारस संबंधित प्रकल्प कार्यालयाने केली आहे.

त्यानुषंगाने सदर भागातील प्रामुख्याने आदिवासी पारधी-भिल्ल समाज व परीसरातील इतर अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणासाठी मौजे लोहारवाडी (घोडेगाव) ता. नेवासा, जि. अहमदनगर या ठिकाणी राज्यातील मान्यता रद्द केलेली आश्रमशाळा हस्तांतरित करून स्वयंसेवी संस्थेमार्फत चालविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

अनमोल प्रतिष्ठान, अहमदनगर संस्थेस कायमस्वरूपी रद्द करण्यात आलेली “कै. विठोबाजी आमले आदिवासी शिक्षण संस्था, ब्रम्हपुरी, जि. चंद्रपूर संचलित पळसगड, ता. कुरखेडा, जि. गडचिरोली ” ही प्राथमिक, माध्यमिक (इ. १ ली ते इ. १० वी) आश्रमशाळा हस्तांतरीत व स्थलांतरीत करून मौजे लोहारवाडी (घोडेगाव), ता. नेवासा, जि. अहमदनगर येथे सन २०२४-२५ या शैक्षणिक वर्षापासून सच्चिदानंद आदिवासी प्राथमिक व माध्यमिक अनुदानित निवासी आश्रमशाळा, मौजे लोहारवाडी (घोडेगाव) ता. नेवास, जि. अहमदनगर या नावाने चालविण्यास पुढील अटीच्या अधिन राहून मान्यता देण्यात येत आहे.

- (१) अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांनी ३० दिवसांचे आत हस्तांतर व स्थलांतर आदेश निर्गमित करावे. असे आदेश निर्गमित झाल्यानंतर अनमोल प्रतिष्ठान, अहमदनगर या संस्थेने उपरोक्त अनुदानित आश्रमशाळा शैक्षणिक वर्ष सन २०२४-२५ पासून सुरु करावी व शाळा सुरु केल्याच्या दिनांकापासून ३० दिवसांच्या आत आयुक्त, आदिवासी विकास, आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक/नागपूर व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, राजूर/ गडचिरोली यांना त्याबाबत कळविण्यात यावे.
- (२) मान्यता रद्द करण्यात आलेल्या आश्रमशाळेमध्ये कोणते वर्ग सुरु होते व किती पदास मान्यता होती. तसेच शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचारी किती होते याबाबतची माहिती प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, गडचिरोली यांनी अनमोल प्रतिष्ठान, अहमदनगर या संस्थेस कळवावी.
- (३) आश्रमशाळेतील आवश्यक पद भरतीसाठी अपर आयुक्त, नाशिक यांची मान्यता घेण्यात यावी. तसेच पदमान्यता देताना संदर्भाधीन दिनांक ११.०६.२०१९ च्या शासन निर्णयातील तरतुदींचे पालन करावे.
- (४) अनमोल प्रतिष्ठान, अहमदनगर या स्वयंसेवी संस्थेने शिक्षक- शिक्षकेत्तर कर्मचा-यांची नियुक्ती करताना शासनाने विहित केलेल्या अटी-शर्ती व नियमांचे पालन करावे. विहित अर्हताप्राप्त कर्मचा-यांची नेमणुक न केल्यास संस्थेस देय असलेले अनुदान अनुज्ञेय असणार नाही. प्रकरणपरत्वे आश्रमशाळेची मान्यता रद्द करण्यात येईल. अप्रशिक्षित शिक्षक उमेदवारांची नियुक्ती केल्यास त्यांच्या वेतनाची जबाबदारी शासनाची राहणार नाही व त्याची सर्वस्वी जबाबदारी संस्थेची राहिल याची संस्थेने नोंद घ्यावी.
- (५) नवीन संस्थेने आश्रमशाळेत वर्गखोल्या व निवासाची स्वतंत्र इमारतीमध्ये व्यवस्था करावी. तसेच इमारतीमध्ये मानकाप्रमाणे स्नानगृहे, शौचालये उपलब्ध करून द्यावीत आणि शुध्द पाण्याची मुबलक व्यवस्थाही उपलब्ध करून द्यावी.
- (६) अनमोल प्रतिष्ठान, अहमदनगर या स्वयंसेवी संस्थेस शासनाने वेळोवेळी विहित केलेल्या सुत्रानुसार नुसार अनुदान अनुज्ञेय राहिल.
- (७) संस्थेने अनुदानित आश्रमशाळासाठी 'आश्रमशाळा संहिता' तसेच शासनाने वेळोवेळी विहित केलेल्या अटी, शर्ती व नियमांचे पालन करावे.
- (८) अनमोल प्रतिष्ठान, अहमदनगर या संस्थेने सदर आश्रमशाळा अन्यसंस्थेस चालविण्यास देवू नये.
- (९) बालकांचा सक्तीचा व मोफत शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम, २००९ अंतर्गत नमूद करण्यात आलेल्या सोयी-सुविधा विद्यार्थ्यांना उपलब्ध करणे संस्थेवर बंधनकारक राहिल.

(१०) प्रत्येक वर्गात किमान ४० निवासी व १० बहिस्थ विद्यार्थी असावेत. सर्व निवासी विद्यार्थी हे अनुसूचित जमातीचे असतील.

(११) शासनाने विहित केलेल्या अटी, शर्ती व नियमांचे पालन न केल्याचे निदर्शनास आल्यास तसेच उपरोक्त आश्रमशाळेबाबत गैरव्यवहार/गैर व्यवस्थापन याबाबत तक्रारी आल्यास संस्थेच्या आश्रमशाळेची मान्यता रद्द करण्यात येईल.

(१२) आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, नाशिक यांनी वरील संदर्भ क्र. २ मधील नमूद शासन निर्णय दि. २३ ऑगस्ट, २०२३ मधील तरतुदीच्या अनुषंगाने संस्थेकडून आवश्यक त्या कागदपत्रांची पूर्तता करून घ्यावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०१०४१२२३४६४९२४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(उदय ग. गवस)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपालांचे सचिव यांचे कार्यालय, राजभवन, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. मंत्री (आदिवासी विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
६. मा. लोकआयुक्त आणि उप लोकआयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
७. मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज बाल हक्क संरक्षण आयोग, वरळी, मुंबई-१८
८. आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, नाशिक.
९. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नागपूर/नाशिक
१०. आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे
११. जिल्हाधिकारी, नागपूर/अहमदनगर
१२. शिक्षण संचालक (प्राथमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१३. सहसंचालक, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर/पुणे
१४. प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, राजूर/गडचिरोली
१५. जिल्हा कोषागार अधिकारी, अहमदनगर
१६. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हापरिषद, अहमदनगर
१७. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
१८. महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई / नागपूर
१९. शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), जिल्हा परिषद, अहमदनगर.
२०. शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, अहमदनगर
२१. विभागीय सहसंचालक, पुणे
२२. अध्यक्ष/सचिव, अनमोल प्रतिष्ठान, अहमदनगर.